

Πρὸς Θεσσαλονικεῖς Β

Παῦλος καὶ Σίλουανός¹ καὶ Τιμόθεος² τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων³ ἐν **1**

θεῷ πατρὶ ἡμῶν καὶ κυρίῳ Ἰησοῦ χριστῷ: χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ **2**

θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

Εὐχαριστεῖν⁴ ὀφείλομεν⁵ τῷ θεῷ πάντοτε⁶ περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί, καθὼς **3**

ἄξιόν⁷ ἐστίν, ὅτι ὑπεραυξάνει⁸ ἡ πίστις ὑμῶν, καὶ πλεονάζει⁹ ἡ ἀγάπη

ἐνὸς ἐκάστου πάντων ὑμῶν εἰς ἀλλήλους: ὥστε ἡμᾶς αὐτοὺς ἐν ὑμῖν **4**

καυχᾶσθαι¹⁰ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ θεοῦ ὑπὲρ τῆς ὑπομονῆς¹¹ ὑμῶν καὶ

πίστεως ἐν πᾶσιν τοῖς διωγμοῖς¹² ὑμῶν καὶ ταῖς θλίψεσιν¹³ αἷς ἀνέχεσθε:

ἐνδειγμα¹⁵ τῆς δικαίας κρίσεως¹⁶ τοῦ θεοῦ, εἰς τὸ καταξιωθῆναι¹⁷ ὑμᾶς **5**

τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε: ¹⁸εἴπερ¹⁹ δίκαιον παρὰ θεῷ **6**

ἀνταποδοῦναι²⁰ τοῖς θλίβουσιν²¹ ὑμᾶς θλίψιν,¹³ καὶ ὑμῖν τοῖς **7**

θλιβομένοις²¹ ἄνεσιν²² μεθ' ἡμῶν, ἐν τῇ ἀποκαλύψει²³ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ

ἀπ' οὐρανοῦ μετ' ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ, ἐν πυρὶ φλογός,²⁴ διδόντος **8**

ἐκδίκησιν²⁵ τοῖς μὴ εἰδόσιν θεόν, καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσιν²⁶ τῷ

εὐαγγελίῳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ: οἵτινες δίκην²⁷ τίσουσιν,²⁸ ὅλεθρον²⁹ **9**

¹ Σίλουανός, οὐ, ὁ, Silvanus. ² Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ³ Θεσσαλονικεύς, ἑως, ὁ, Thessalonian. ⁴ εὐχαριστεῖν, give thanks, thank. ⁵ ὀφείλω, owe, ought. ⁶ πάντοτε, always, at all times. ⁷ ἄξιός, worthy, deserving. ⁸ ὑπεραυξάνω, grow abundantly. ⁹ πλεονάζω, superabound, make to abound. ¹⁰ καυχᾶσθαι, boast, glory. ¹¹ ὑπομονή, ἧς, ἡ, endurance, perseverance. ¹² διωγμός, οὐ, ὁ, persecution. ¹³ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ¹⁴ ἀνέχομαι, endure, bear with. ¹⁵ ἐνδειγμα, τος, τό, evidence, plain indication. ¹⁶ κρίσις, εως, ἡ, judgment, judging. ¹⁷ καταξιόω, consider worthy, deem worthy. ¹⁸ πάσχω, suffer, am acted upon. ¹⁹ εἴπερ, if perhaps, if indeed. ²⁰ ἀνταποδίδωμι, recompense, repay. ²¹ θλίβω, press, oppress. ²² ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ²³ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ²⁴ φλόξ, φλογός, ἡ, flame. ²⁵ ἐκδίκησις, εως, ἡ, vengeance, vindication. ²⁶ ὑπακούω, obey, listen. ²⁷ δίκη, ἧς, ἡ, penalty, punishment. ²⁸ τίνω, pay, pay a penalty. ²⁹ ὅλεθρος, ου, ὁ, destruction, death.

αἰώνιον ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος¹ αὐτοῦ,
 ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι² ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, καὶ θαυμασθῆναι³ ἐν 10
 πᾶσιν τοῖς πιστεύουσιν ὅτι ἐπιστεύθη τὸ μαρτύριον⁴ ἡμῶν ἐφ' ὑμᾶς ἐν
 τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Εἰς δὲ καὶ προσευχόμεθα πάντοτε⁵ περὶ ὑμῶν, ἵνα ὑμᾶς 11
 ἀξιώσῃ⁶ τῆς κλήσεως⁷ ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ πληρώσῃ πᾶσαν εὐδοκίαν⁸
 ἀγαθωσύνης⁹ καὶ ἔργον πίστεως ἐν δυνάμει· ὅπως ἐνδοξασθῇ² τὸ ὄνομα 12
 τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ ἐν ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ἐν αὐτῷ, κατὰ τὴν χάριν τοῦ
 θεοῦ ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς παρουσίας¹⁰ τοῦ κυρίου ἡμῶν 2
 Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἡμῶν ἐπισυναγωγῆς¹¹ ἐπ' αὐτόν, εἰς τὸ μὴ ταχέως¹² 2
 σαλευθῆναι¹³ ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νοός,¹⁴ μήτε¹⁵ θροεῖσθαι,¹⁶ μήτε¹⁵ διὰ
 πνεύματος, μήτε¹⁵ διὰ λόγου, μήτε¹⁵ δι' ἐπιστολῆς¹⁷ ὡς δι' ἡμῶν, ὡς ὅτι
 ἐνέστηκεν¹⁸ ἡ ἡμέρα τοῦ χριστοῦ: μὴ τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ¹⁹ κατὰ 3
 μηδένα τρόπον:²⁰ ὅτι ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία²¹ πρῶτον, καὶ
 ἀποκαλυφθῇ²² ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀμαρτίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας,²³ ὁ 4
 ἀντικείμενος²⁴ καὶ ὑπεραιρόμενος²⁵ ἐπὶ πάντα λεγόμενον θεὸν ἢ
 σέβασμα,²⁶ ὥστε αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν²⁷ τοῦ θεοῦ ὡς θεὸν καθίσαι,²⁸

¹ ἰσχύς, ὅς, ἡ, strength, power. ² ἐνδοξάζω, glorify. ³ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ⁴ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ⁵ πάντοτε, always, at all times. ⁶ ἀξιόω, consider worthy. ⁷ κλήσις, εως, ἡ, (divine) call, invitation. ⁸ εὐδοκία, ας, ἡ, good pleasure, good-will. ⁹ ἀγαθωσύνη, ης, ἡ, goodness. ¹⁰ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ¹¹ ἐπισυναγωγή, ης, ἡ, meeting, assembling. ¹² ταχέως, quickly, soon. ¹³ σαλεύω, shake, excite. ¹⁴ νοός, ὁ, mind, reasoning faculty. ¹⁵ μήτε, neither, nor. ¹⁶ θροέω, disturb, agitate. ¹⁷ ἐπιστολή, ης, ἡ, letter, dispatch. ¹⁸ ἐνίστημι, be present, place in or upon. ¹⁹ ἐξαπατάω, seduce wholly, deceive. ²⁰ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ²¹ ἀποστασία, ας, ἡ, apostasy, abandonment. ²² ἀποκαλύπτω, reveal, uncover. ²³ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ²⁴ ἀντίκειμαι, lie opposite, i.e. oppose. ²⁵ ὑπεραίρω, raise beyond, uplift. ²⁶ σέβασμα, τος, τό, object of worship. ²⁷ ναός, οὔ, ὁ, temple, shrine. ²⁸ καθίζω, seat, sit.

ἀποδεικνύντα¹ αὐτὸν ὅτι ἐστὶν θεός. Οὐ μνημονεύετε² ὅτι ἔτι ὦν πρὸς 5
 ὑμᾶς, ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν; Καὶ νῦν τὸ κατέχον³ οἴδατε, εἰς τὸ 6
 ἀποκαλυφθῆναι⁴ αὐτὸν ἐν τῷ ἑαυτοῦ καιρῷ. Τὸ γὰρ μυστήριον⁵ ἤδη 7
 ἐνεργεῖται⁶ τῆς ἀνομίας·⁷ μόνον ὁ κατέχων³ ἄρτι,⁸ ἕως ἐκ μέσου γένηται,
 καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται⁴ ὁ ἄνομος,⁹ ὃν ὁ κύριος ἀναλώσει¹⁰ τῷ 8
 πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ καταργήσει¹¹ τῇ ἐπιφανείᾳ¹² τῆς
 παρουσίας¹³ αὐτοῦ· οὗ ἐστὶν ἡ παρουσία¹³ κατ' ἐνέργειαν¹⁴ τοῦ Σατανᾶ¹⁵ 9
 ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασιν¹⁶ ψεύδους,¹⁷ καὶ ἐν πάσῃ 10
 ἀπάτῃ¹⁸ τῆς ἀδικίας¹⁹ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις, ἀνθ'²⁰ ὦν τὴν ἀγάπην τῆς
 ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο εἰς τὸ σωθῆναι αὐτούς. Καὶ διὰ τοῦτο πέμψει 11
 αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐνέργειαν¹⁴ πλάνης,²¹ εἰς τὸ πιστεῦσαι αὐτοὺς τῷ ψεύδει·¹⁷ 12
 ἵνα κριθῶσιν πάντες οἱ μὴ πιστεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ, ἀλλ'
 εὐδοκήσαντες²² ἐν τῇ ἀδικίᾳ.¹⁹

Ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν²³ εὐχαριστεῖν²⁴ τῷ θεῷ πάντοτε²⁵ περὶ ὑμῶν, ἀδελφοὶ 13
 ἡγαπημένοι ὑπὸ κυρίου, ὅτι εἴλετο²⁶ ὑμᾶς ὁ θεὸς ἀπ' ἀρχῆς εἰς σωτηρίαν
 ἐν ἁγιασμῷ²⁸ πνεύματος, καὶ πίστει ἀληθείας· εἰς ὃ ἐκάλεσεν ὑμᾶς διὰ 14
 τοῦ εὐαγγελίου ἡμῶν, εἰς περιποίησιν²⁹ δόξης τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ

¹ ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ² μνημονεύω, remember, make mention of. ³ κατέχω, hold back, hold fast. ⁴ ἀποκαλύπτω, reveal, uncover. ⁵ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ⁶ ἐνεργέω, work, effect. ⁷ ἀνομία, ας, ἡ, lawlessness, iniquity. ⁸ ἄρτι, now, just now. ⁹ ἄνομος, lawless, without law. ¹⁰ ἀναλίσκω, destroy, consume. ¹¹ καταργέω, make ineffective, abolish. ¹² ἐπιφάνεια, ας, ἡ, appearance, appearing. ¹³ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ¹⁴ ἐνέργεια, ας, ἡ, operative power, working. ¹⁵ Σατανᾶς, ᾱ, ὁ, Satan, adversary. ¹⁶ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹⁷ ψεύδος, ους, τό, lie. ¹⁸ ἀπάτη, ης, ἡ, deceit, deceitfulness. ¹⁹ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ²⁰ ἀντί, instead of, in place of. ²¹ πλάνη, ης, ἡ, wandering, error. ²² εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ²³ ὀφείλω, owe, ought. ²⁴ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ²⁵ πάντοτε, always, at all times. ²⁶ αἰρέω, choose, prefer. ²⁷ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ²⁸ ἁγιασμός, οὔ, ὁ, consecration, holiness. ²⁹ περιποίησις, εως, ἡ, preservation, acquisition.

χριστοῦ. Ἄρα¹ οὖν, ἀδελφοί, στήκετε,² καὶ κρατεῖτε³ τὰς παραδόσεις⁴ ἅς 15
ἐδιδάχθητε, εἴτε διὰ λόγου, εἴτε δι' ἐπιστολῆς⁵ ἡμῶν.

Αὐτὸς δὲ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς χριστός, καὶ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν ὁ 16
ἀγαπήσας ἡμᾶς, καὶ δοὺς παράκλησιν⁶ αἰωνίαν καὶ ἐλπίδα ἀγαθὴν ἐν
χάριτι, παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς καρδίας, καὶ στηρίξαι⁷ ὑμᾶς ἐν παντὶ 17
λόγῳ καὶ ἔργῳ ἀγαθῷ.

Τὸ λοιπόν, προσεύχεσθε, ἀδελφοί, περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ λόγος τοῦ κυρίου 3
τρέχῃ⁸ καὶ δοξάζεται, καθὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἵνα ῥυσθῶμεν⁹ ἀπὸ τῶν 2
ἀτόπων¹⁰ καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων: οὐ γὰρ πάντων ἡ πίστις. Πιστὸς δέ 3
ἐστὶν ὁ κύριος, ὃς στηρίξει⁷ ὑμᾶς καὶ φυλάξει¹¹ ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. 4
Πεποιθήμεν δὲ ἐν κυρίῳ ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι ἂ παραγγέλλομεν¹² ὑμῖν, καὶ
ποιεῖτε καὶ ποιήσετε. Ὁ δὲ κύριος κατευθύναι¹³ ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς 5
τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ, καὶ εἰς τὴν ὑπομονὴν¹⁴ τοῦ χριστοῦ.

Παραγγέλλομεν¹² δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ 6
χριστοῦ, στέλλεσθαι¹⁵ ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως¹⁶
περιπατοῦντος, καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν⁴ ἣν παρέλαβον¹⁷ παρ' ἡμῶν.
Αὐτοὶ γὰρ οἶδατε πῶς δεῖ μιμεῖσθαι¹⁸ ἡμᾶς: ὅτι οὐκ ἠτακτήσαμεν¹⁹ ἐν 7

¹ ἄρα, so, then. ² στήκω, stand, stand fast. ³ κρατέω, grasp, lay hold of. ⁴ παράδοσις, εως, ἡ, tradition, instruction. ⁵ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ⁶ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ⁷ στηρίζω, establish, fix firmly. ⁸ τρέχω, run, exercise myself. ⁹ ῥύομαι, rescue, save. ¹⁰ ἄτοπος, out of place, unusual. ¹¹ φυλάσσω, guard, keep. ¹² παραγγέλλω, order, command. ¹³ κατευθύνω, lead, direct. ¹⁴ ὑπομονή, ἡς, ἡ, endurance, perseverance. ¹⁵ στέλλω, arrange, take care. ¹⁶ ἀτάκτως, disorderly, unruly. ¹⁷ παραλαμβάνω, receive, take. ¹⁸ μιμεομαι, imitate, emulate. ¹⁹ ἠτακτέω, behave inappropriately.

ὑμῖν, οὐδὲ δωρεάν¹ ἄρτον ἐφάγομεν παρά τινος, ἀλλ' ἐν κόπῳ² καὶ 8
 μόχθῳ,³ νύκτα καὶ ἡμέραν ἐργαζόμενοι,⁴ πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαι⁵ τινὰ
 ὑμῶν: οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν, ἀλλ' ἵνα ἑαυτοὺς τύπον⁶ δώμεν 9
 ὑμῖν εἰς τὸ μιμεῖσθαι⁷ ἡμᾶς. Καὶ γὰρ ὅτε ἤμεν πρὸς ὑμᾶς, τοῦτο 10
 παρηγγέλλομεν⁸ ὑμῖν ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι,⁴ μὴδὲ ἐσθιέτω. 11
 Ἀκούομεν γὰρ τινὰς περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως,⁹ μὴδὲν
 ἐργαζομένους,⁴ ἀλλὰ περιεργαζομένους.¹⁰ Τοῖς δὲ τοιούτοις 12
 παραγγέλλομεν⁸ καὶ παρακαλοῦμεν διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
 χριστοῦ, ἵνα μετὰ ἡσυχίας¹¹ ἐργαζόμενοι⁴ τὸν ἑαυτῶν ἄρτον ἐσθίωσιν. 13
 Ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, μὴ ἐκκακήσητε¹² καλοποιοῦντες.¹³ Εἰ δέ τις οὐχ 14
 ὑπακούει¹⁴ τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς,¹⁵ τοῦτον σημειοῦσθε,¹⁶ καὶ
 μὴ συναναμίγνυσθε¹⁷ αὐτῷ, ἵνα ἐντραπῇ,¹⁸ καὶ μὴ ὡς ἐχθρὸν¹⁹ ἡγείσθε,²⁰ 15
 ἀλλὰ νουθετεῖτε²¹ ὡς ἀδελφόν.
 Αὐτὸς δὲ ὁ κύριος τῆς εἰρήνης δώῃ ὑμῖν τὴν εἰρήνην διὰ παντὸς ἐν παντὶ 16
 τρόπῳ.²² Ὁ κύριος μετὰ πάντων ὑμῶν.

¹ δωρεάν, without cost, without cause. ² κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ³ μόχθος, ου, ὁ, toil, hardship. ⁴ ἐργάζομαι, work, word. ⁵ ἐπιβαρέω, burden weigh down, burden. ⁶ τύπος, ου, ὁ, mark, example. ⁷ μιμέομαι, imitate, emulate. ⁸ παραγγέλλω, order, command. ⁹ ἀτάκτως, disorderly, unruly. ¹⁰ περιεργάζομαι, be a busybody, meddler. ¹¹ ἡσυχία, ας, ἡ, stillness, silence. ¹² ἐκκακέω, am faint, am weary. ¹³ καλοποιέω, do what is right, good. ¹⁴ ὑπακούω, obey, listen. ¹⁵ ἐπιστολή, ῆς, ἡ, letter, dispatch. ¹⁶ σημειόομαι, write, mark. ¹⁷ συναναμίγνυμι, associate with, mingle. ¹⁸ ἐντρέπω, turn about, reverence. ¹⁹ ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ²⁰ ἡγέομαι, lead, be chief. ²¹ νουθετέω, admonish, exhort. ²² τρόπος, ου, ὁ, manner, way.

Ὁ ἀσπασμὸς¹ τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου, ὃ ἐστὶν σημεῖον ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ:² 17

οὕτως γράφω. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων 18

ὑμῶν. Ἀμήν.

¹ ἀσπασμός, οὐ, ὁ, greeting, salutation. ² ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch.